

Landskap: Småland Upptecknat av: Siri C. Edlin
 Härad: Västbo Adress: Värnamo
 Socken: Torskinge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1941. Född år i

(Gjältsbiografi; forts. fr. M. 7827.)
 Anteckningar om de värvande vid
 barn dop. s. 1-3.

Blisa i nyckelhålet i kyrkan vid
 julstid - fick se vad som skulle
 hända. s. 4.

Le d vid kyrkobesök. s. 5.

Lågen om kyrkklocka. s. 6-8. (Ullman k. 53)

Julbak. s. 8-11. (L. u. F. 34.)

Recept på julkorv. s. 12

Julstök och hur man pyntade
 till jul. s. 13.

Julbjudningar, - lekar s. 14-23.

Utklädningsar. s. 26-29.

Födelse dagsfirandet. s. 30. (36. 6. 19.)
 Namnsdagsfirandet. s. 31.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7897:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Äldre bokst. och konstnärstypiskt J. S. Stenar
(hans bokst. tryckningsslag)
Hans bror

Fyllerda tillhörande skudningens
fickkommiss, har dock belegget
vid Sjön fyller och netta för
Fylleruds Mås, Pa 1600-talet har
det varit hem för många högförnäm-
personer. Något må nämnas som
Elsa Soop. Det draks, ~~drakar~~ Elm drake
pjt. med hans Eykli Kannas. Stabe -
Daniel Dreffling Hjörds hög öns ma
fjerraden. (Östra Nästa och Pinnerbo)
Förnämde Dreffling adlon 1705 till
Villierberg, hordamade från en
mycket rik och mäktig ätt, Pirkén (1840)
inkom i det land, från Tyrolen der
Hans der sparas ända med tus 1200 tal.
Så, som ett litet exempel fr. ungarska
Antikens föjande, utdrag ur Törskinge
församlings födelse och dopbör år 1750 —

† 1683

2 söner

Skall vara
1580 (se acc
nr 7973 för-
bittsblad)

E. 27

97

ACC. N.R. M. 7897:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Carl Gustaf Sparre baron af Hjälmarps
född den 23 Augusti. Kläpt af Kristina
den 26 d:s. Fäder: Herr Baron och
Ryttmästaren Erik Gustaf Sparre.
Moder: Friherrinnan Regina
Kristina Lillienberg. Syster till
Daniel Lillienberg af Fyrisgården,
Fräddor: Wärdande:
Fru Generalinnan Margareta Kristina
Sparre. Fru Högjagmästaren Anna
Ulrika Lillienberg. Fröken Margareta
Kristina Sparre. Fröken Anna Eleonora
Lillienberg. Fröken Brata Larisa
Lillienberg. Fröken Ulrika Silfversparre;
fräwvrande: Fru Landsherrinnan Lillienberg.
Fru Friherrinnan och öfverste löjtnanskan
Lillienberg. Fröken Eleonora Charlotta
Amiroff. Fröken Elsa Marta Silfversparre.

— Månsfaddrar: fränsvarande: Huv.
Excellens greve Tessier, Herr Hög-
mästaren Johan Lorenz Silfversparre.
Herr Regman Anders Daniel Villenberg.
Hr. Öfversten Erik Gustaf Villenberg.
Herr Pastor Brackman, Fredrik Villenberg.
— närvarande: Herr Majoren och Riddaren
Paul de la Grange. Herr Rytmästare och Magister
Karl E. Kellahl. Herr Vice Stånds höfdingen
Daniel Villenberg — ja då Rundt
År 1750 se ut vid ett barn dop på
en undan gömd plats i Småland.
För dellen med dets bröf anses vara
från 1200 — tal i Torskinge kyrka
år 1678 försägs kyrkan med dets närvarande
Riksstapel, som ännu står och dess
Rikskor var som då tonar med
Syrvisken Mäktigt och bräkt Klång

4/

ACC. N:R. M. 7897:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i Rymlen och Mattar och Saml-
och Maner oss att komma in till Ola'
i våra Fräderskyrka och Helgedom:
min far berättade för oss far
att hans systers Eva Kinnberg hade
dött, om hon gift och bräste i
mycket i kyrkan med juletid för
skulle man den gå till kyrkan skulle
hända, och så en bräst gift min
syster Eva och tog i mycket i
Torskyrka kyrkan och när hon
så kom till "Sunnorp" så på en
sten och en vittklädd kvinna
med 2 små barn i famnen. och
sedan på nyåret, så föddes det
2 små tvillingbarn af hustru Olov
i Sunnorp och de små barnen
oro döda —

En bröder led som sinna tillämpas
är att alltid i minnorna, går in
först i kyrkan. men vi t ur
kyrkan går mannen först!
en led som varit som ofredens
Clara Cla mannen, alltid skulle
le. till att minnorna kom i
skola först, så satte mannen
sina vapen i papperhuset och
gick till i kyrkan
Så först resten och sig själv på den
tiden Rungölska lästes upp i
kyrkan. så skulle alltid vi
var torparen taga och på
Rungölska, och en spade
för Guds tjänst i ringen var
Jaren kom till turgöden.

6/
En sägen om Tons Ringen, ena
Pyrrhokorben, att man en gång
ringade till Guds tjänst. Så för
eller liksom Mastalus Korben
rakt ner i en fattiglös göt, som
är belägen öster om Pyrrhan.
Det berättades även att jättarna
och trollen ej kunde göra tårarna
från Pyrrhokorben utan i röseri
basta Korben i gölen.

Så att man för upp den igen
miste det var ett par vita
tänningstutor (oxar). Så blev under
tiderna löpp för en ett par vita
tänningstutor och man man de
var uttun så blev företaget af att
Korben skulle drags upp, —

Pyrrhogen 1173

men Sighnen förtäljde också att
ingen fick säga ett ord eller ta
del. Och så slutligen fick de
Hans för Rökkan och fick upp
den Rökkan till ytan av vattnet
då — var det någon som sade
att nu äntligen har vi den
och med denna var också Rökkan
försvunnen i djupet igen, och
Sighnen går från generationer ännu
och den gamla gölen är stängd
med trä och för inga djur
skall komma mer i den.

Talade just härnäst med
en Torstingsbror Suster Andersson
s. Torstingsbror Suster, Torstingsbror,
den gamla Sighnen. Men så de från C.
minns väl att den går Rökkan

8/

ACC. N:R. M. 7897:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

åt Rydstallarna när de ringes
på motsatt håll. åt Fälen. då var
Oerna sågner berättats för oss
Fyllerlsbar, som en annan gerna
villu höra!

P. 4. 7. 34

När vi talade till jul. då var det
alltid någon som kunde berätta
om sånger och vändelser i Orken
och vortu. O var det var riktigt med
julsången. först talades om
juleträd. till julen. O logg
Og om den 8 Kanon batten.

Julen leges till jul. den skulle
jula i 10 timmar. i Södra i
10 timmar. Kl. 10. på dagen skulle
den "fästa" ett stort träd med
Sammalet. Trädet möjl. rätt grovt.

Slogs då på församlingen 8. 10.
 Rännor förhandlade vatten på mjölet
 och arbetades med stor spade till
 det riktigt släppte spadern. Sen
 påddades de igen och tingen var mer
 och fatus på en såll, och baklåtarna
 och fyllas så de igen håll sig ryttande
 med att stå i 10 timmar i sötma.
 Det skulle vara på klackslag sedan.
 var så. — och sedan var det då rätt
 lös, deq. så arbetades i mera mjöl
 med spade till den blev så stark
 att man kunde arbeta med händerna
 då arbetades i krumning, som man
 skärf hade samlat, och man håll
 på minst en halvt timma till
 deq. var så stark att man kunde

På i-jästern, som skulle vara
 Sveriges Arkebuser af Sveriges, och vi
 senare till ännu prassjöst.
 Så skulle den jäsa i 10 timmar
 sedan ätts upp på baktordet i
 stora åttor, och så i tröget igen
 till den af kys Ball, som när den
 var uppjäst på nytt. baktade
 man stora limpor, som skulle
 jäsa upp och strax innan de
 ätts i stora källingarna
 med plats för en 12-14 styk.
 skulle de prassas över med baktade
 botten och likaså, när de ätts,
 i timmar var följande.
 Dessa limpor kunde vara varjaka
 6 goda flera månader.

10/

ACC. N:R. M. 7897:77.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sedan bakades siktbröd, gott-
 bröd, så vörtbröd, mid sirup
 pömsens blad bakade i sirupen
 anis & senbol kardemumma o. var
 det kryddbrödet var gott. Så
 stor purkar med rågskorpor
 när man vänder den i värliga
 krydd & bakdoften av den.
 Då visste man att det snart
 var jul pepparkor bakade vi
 alltid en särskild sort
 kallades Schudings näs pepparkor
 jag bakar de samma än i dag
 vid alla tillfällen. I bakades
 Rindtens Olayen, doger, före julen
 mörbakar var alltid två
 särskilda sorter, som alltid bakades!

11
 (Folkminnes Arkiv i Skåne)

jultid, var det alltid en
 sorts Ann var min mors recept
 och numera "Kallas" "Sirislov".
 Det receptet, gör vi alltid och så
 även på juldagen/nå.
 2. Kg. + Kätt. 2. Kg. fläskbästa
 1. Kg. lungen. 1. Kg. fina Korngryn.
 Kättet fläsket och lungen målas
 på tillsammans så det blir en fin
 massa. Så lägges Korngrynen som
 den är. Pappas starka Kryddor. Vete
 2. Vete stark lötter målas i Kättet
 så spåles Kottet kallt vatten till
 smeten blir fast och jämn. Så rullas
 man en liten kulle i lötter i Kottkande
 vatten, så när den är Kottet, så känner
 man då om man lott i lötter Kryddor
 och salt. Den är så god, så det är många

Skall vi använda
 som recept?

192
familjer som alltid har det reseptet för
godt vis god fläsk & brädekorv
alltid samma resept! På ^{de olika} orterna
så kokades kallt bröd, av blodet, som
sedan skulle torras, så att man
det med steket fläsk och vit mjölkssås.
Så var det ett väldigt men förtjusande
rätt stök till julen.

Nedan kl. 5 på morgonen, var man
uppe min mor ville just också
ha stök långt fram på brädden
utan att skulle det vara lite so-
om traditionen var vi också i
bäst hem morgon stund var.

Gulld. m. m. i. Då hinner man
så mycket. graver också alltid bring
krandlar. Måttat också i spottblådana
det var kador, av mässing eller järn

17/

ACC. NR. M. 7897/14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Som stod framför Raketbunkern
eller flyttades till att till varje morgon
med ren pils vit sand och tillritades
många streck alltid som prydnad i
sandens t. d. t. 3 3 3. ^{men} på sommaren
lades ibland priset till: "änne grön
eller grå mossor.

julbjudningar var det i massor
helt i sinna. Helt i sinna på —
Schudungsbros och vi var tillsammans
västare varje dag och om g. Fortsatt
Carl Horn till att g. Fyllniga på dagen,
var det ²⁰⁰⁰ mer i för sig Schudungsbros
vi höll alltid samma, och gör än
alla barn, och till. med det var
dissident barnen i ungdomarna på
Amirals. Vagnustierorna i kusterna
Fyaktar Hagens Vipeckar. J. Levin 8.

Lemkeens, flera fränt familjer.
Vi dansade alltid och gjorde lekter
och nu var tillsammans.

Mor Frans i Liarna kom med
sitt handklare på stora skongar
på Schiedingshus då stod glädjen
något i tak. Allt hölls stängt på
~~ett litet~~ etikett, och inte utan
cerimonier, i all sin stora enkelhet.
Vi skiftade matar. Tyg å tyg. Allt
ska bli bättre för en stund min lilla vän,
men jag har den glada trösten att jag
gör en angrän — 1894.
Friede på Morris.

Vänne Vänner.

Ja Vänner Vi Vänner Ja Vänner Vi Vänner
Vänner Vänner a så Tillsammans ä
lita skålet på lilla spilla Vi Vänner

15/

ACC. NR. M. 7897:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så vära vi vutor o.s.v.

i skolorna går i bussen med röda -
guldbonar.Så knyter de den om sin bröstas om
i Rind min ära fylla knyter inte så lätt.
jag omnar ej att ry ma bort o.s.v.En ringdunst, som är mycket gammal,
jag - här min ära, full af fjär,
full af fjär.Så lägger jag den för,
min hjärtans här,
hem ska vila uppå den?
Du ä jag min lilla vän,
vänner här står du den
Satt på Rind.Så skulle man falla på Rind.
ä ta kvarandra i famn.
en värdakt fullt i kan ersätta äran

Kom Kom jager ingen Svär
 Kom för oss påda i Dalsen
 Den ene giver jag en Borg
 Den andre för jag till minn Borg
 i Den ska bröllopet ständas på måndag.
 jag satte glasögon på minn näsa,
 jag skulle se om jag kunde läsa.
 jag läste då att det var omöjligt —
 att leva lyckelig pautom dig —
 (en till gamal)

Se muraren. Se muraren.
 Se uppåt stämningarna.
 ge mig litet brukt i baljan
 brukt i baljan —
 och på tegelsten.
 Och lilla Mamsell Ros
 ge mig litet dröna latten för de batten

ack en glaska prussch
trips trapps pilibom bom bom bom
Sij vill du gifta dig så kom!

Så gick de två all två. all skiftade
Om två Åman kom till mellan man hade
Oå lekens började!

a så sjöngs —

Vi leva här en liten tid
med mycken möda all stort besvär
Sij tontigubbar så i glaset all lät
och lustiga barn. o.s.v.

++
Jasans största nöje
Att är att ha en vän
Så röker jag dig brand lilla vän
Så tar jag dig i famnen lilla vän
o dansar med dig varje kväll
Att skadas alltså dig
++

Här brinner en eld han brinner så stark
han brinner i tusende Kransar
Och elden vill jag genomgå
och med min lilla vän dansa
så härlig Oej om
Tag mej i famnen
och dansa så med flera
adjo! förvått min lilla vän
vi skakas här en gång igen
i munter lek och tång!
+++

jag gick mig ut en aftonstund
när en hund så grön
Och mötes mig en gerre.
Så jager all så skön så skön
han lovade mig sitt hjärta
han lovade mig sin hand
vi knöto vi knöto förtroliga band.

19/

ACC. N:R. M. 7897:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

å färd, och färdens smärta
Ännu ingen lassa kan
x Blott döden blott döden
Kan lassa ossa band.
#

Så dansades Française vals
gamal vals! (efter melodi—
och långt ner i dalen der björken
står vit, polka masuren
flängpolka. attis var det flera
gossar än flickor så ingen
benöjde lilla parlockna—
så gömde vi ringen. Skippet an-
lastat på på karri
"Ränder" liden. man skulle vara
bunden för ögonen så fästa sig i
"Rust" på något och inte röra
eller klara med händerna.

men skulle ändå kunna gissa vem
det var när man gissat rätt. full
måsta ta till: en lilla jämkis upp.
både man en pilt på bordet. Så en
2. eller 5 öring i handen alla alla
manerna på bordet. Om den hade
fångat måste ja upp om så tygt och
oförmärkt som möjligt.
Hindret. Tyckte jag var uplyst rätt
och fullt ut rödja ut något rum
och så band man andelen för ögon
så den som var hindret skulle också
försöka att få fatt i ögon och
gissa vem det var. Det var det så rätt
så fullt om rödja om by fast tigen.
Pant skarna var i mycket rätt
utan skulle man läsa panten med
att stiga upp på en stol och säga

21/
 den som har mig. Häs han lyfter mig ner.
 Långdags genom alla rummen
 Arby vi både på Fylleryd
 och skedungsnäs.

I julgrannen hade vi måst
 pryggnader som vi hängt för
 jult omvärlande på Fylleryd och
 skedungsnäs varit tillsammans
 och skåla på gott. bestod av pappers-
 rövarer och fyllda med nålar
 och nålar. Riktigt vi många
 sorters stjärnor glittrande på borden.
 Så dansades klungor och dansar
 julastor, för julklapputdelningen
 och då sjöng vi alla tjejnarna på
 också med julklapparna.
 snors grisar är vi allihop allihop
 och jag med på skuldrorna till mig med

22/

ACC. N:R. M. 7897:23.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Siroldeis

Härad: Västbo

Adress: Kärnemo

Socken: Forsberg

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

rummet grannar. När man sjöng: o jag med.
o jag med.

På julen, och till julen då lärde
våra förfäder oss att man
skulle inte tänka för mycket på
sig själv, utan dela med
sig och gläda andra. Som Hansje
made det sårt och glädjefullt,
och det skulle man försöka alltid
göra, för hur lite man själv
har, man dela med sig, till de
som har ännu mindre. Min
mor lärde mig att. En hemmen
hand, kommer inget vara sig

Skriv endast på denna sida

Dit eller där,
 men en öppen hand
 Kommer både hit, och där"
 och så får man känna gästens
 glädje som är det bästa av allt.
 Hur lite man har så kan man
 alltid glädja någon ~~stämning~~
 Maniska. en glad gäst ska god
 välkomna! Gästfri skall man alltid
 vara, om det rätt är lite otämligt
 då en gäst kommer, kan man alltid
 övervinna, man känner i "lusten"
 att man är riktigt välkommen.
 De gamla traditionerna bärde oss
 att vara gästfria och göra trynad
 för våra gäster alla. Skall Tages
 vil enast, den enklaste mat kryddas
 med gästfärdhet och trynad, är lika god

och smakar utåtrå, som de
ägraste och kostbaraste rätter.

Man känner sig nöjd och glad
och det "smittas" från den ene till
den andre, så stämningen blir
god och harmonisk.

Det gamla Herregårdshuset, vist
var det mycket arbete och mycket
och ställa med, men ändå vilken
ro och stilla stämning det kunde
vara man reste sig med för att
rättas, inläsade i släkt när det
var den tiden. Så i stämningen
var man framme vid målet för
Sörstugtrappan, stod alltid en
liten fröjdlig tjänstare och tog
enastående i fotpåsar, inne mättes
man sig glad röst, munspråk

25

ACC. N:R. M. 7897:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Var alltså glada, bråorna
lyste och sprakade glatt!

Kaffbordet stod dukat,

med kumbakade härliga
bullar och kumtekransar.

Och brödspelsborden tattes fram

för de äldre, ungdomarna
hadde täckspelspel, var det för de
arbetade man på julklappar.

Vi klädde vi ut oss mycket på
schedingsnäs när vi var samlade.

en massa ungdommar, i slut af 1800-
talet, och i början af 1900-talet, var det
mycket brukligt, med skräpkransar.

af många olika slag, vi den tidens
ungdommar klädde mycket ut

oss, två och två och öfverstrade
kransarna, ibland var vi klädda

26/

ACC. N:R. M. 7897:27

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i gamla forna ära dräkten, all ibland
 sortade färr och hela ansiktet
 och långa gramma ut, oftast
 befäddt man sig någon gammal
 lång sidubladning, med
 spetschara å dygigt med håret
 fucrat med "fratavisbjäs"
 all håret med lakt med ned-
 dragna lockar över öronen
 gamla hårpyrnader af spetts med
 blommar i dräkten, i en liten
 färr, var de var dräkten alla dessa
 gamla hårpyrnader, som den
 tidens damerna bar, det var rymliga
 och rethade, med blomrankor, som
 gick från halsen ned åt hela
 baksidans, oftast var de svarta
 men de var även helt vita —

med band krusade emellan spetsarna
 Kräs, och spetsar pipades "med
 tång och tag" så förnämligt och
 färdigt ut. Vått ringar, en viss
 vridnad, för den som bar den
 det bars även vackra spetsförkläden
 långa som kläddvingarna,
 vackra siduförkläden bars också
 med en liten smal spets. Kantar, det
 kunde vara flera kulörer.
 Cap af spets och sammet bars också
 mycket på sina klädningar.
 Träns var mycket brukligt både på
 klädningar och gåtor, som gerna
 låg i träsitt över axlarna.
 det var ofta de äldre damerna eller
 och herrarna uttog i sin dans och
 lekar, det var obestridligt roligt

28/

ACC. NR. M. 7897:29.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ibland när vi stog på påsade och
 i Tamburen dantade på skjutarna
 skulle komma från des trappan
 gjorde vi ringdans, å de äldre
 Herrens sjöng
 Anders Olufs stuga
 står i ljusan låga
 alla julafisecen brinner uppsan
 Hög å stappsan brinner uppsan
 vinter gester jag mig
 är så brättan —

just för att vi skulle bli lite
 varma innan vi skulle oss i staden.
 Så på hemresan var vi uppmärksamma
 på alla spöktällen och dylikt
 i Varragårds hag, emellan Fyllinge
 och Långbäck, där vid en grind

29
 Skände på ett Konstigt sätt
 ofta lärt tärnorna!
 Jämsedagarna firades nästan
 alltid som en Helgdag! Kunde
 Jämsedagstord, med vit duk. och
 ärtstams blommar presentera
 pryddigt upplagda man satt gerna
 vid sitt, liksom vid jul.
 Hoppbordet dekorerades, med grönt
 rundt bordet, och födelsedagsbarnets
 kapp lägges gröntillering. Det
 firas iapsalat lika som som
 Clä a barnblommens dagar.
 Runda Hoppbruka på hängen!
 man skall vara glad och god på
 födelsedagen, det var gott för
 alla året sen födelsedagen var en
 liten prägel över sin dit bly så för

4. 8. 19

30/

ACC. N.R. M. 7897:31.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hela året!

Mamsdagarna firades mycket på den
tiden särskildt Anna Oger
det var släktsammens oss, så
den firas vi ännu! På må-
tala om födelse och mamsdagarna
och mycket mera i fortsättningen
På söndagen en foto när alla är
församlade till Sköndastöta på
Skudingsnäs för långt tillbaka
m. m. m. m.